

บทที่ ๑

บทนำ

๑.๑ ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

วิถีชีวิตของชาวบ้านดอนแคนตั้งแต่ดั้งเดิมนั้น อยู่ใกล้ชิดกับธรรมชาติ มีการรวมกลุ่มติดต่อสัมพันธ์กันเพื่อตอบสนองความต้องการทางกาย จิตใจและสังคม และนำไปสู่ความสัมพันธ์ในสามลักษณะคือความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับธรรมชาติ ความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับมนุษย์ และความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับสิ่งเหนือธรรมชาติด้วยความสัมพันธ์สามลักษณะดังกล่าว^๑ เมื่อเกิดการเปลี่ยนแปลงทั้งแง่ดีและแง่ร้าย ทำให้เกิดความคิดว่ามีอำนาจลึกลับอยู่เหนือปรากฏการณ์ จำต้องหาทางออกโดยการเซ่นสรวง สังเวย เพื่อให้สิ่งนั้นลดโทษ เกิดประโยชน์ต่อตน วิถีชีวิตเช่นนี้ก่อให้เกิดความเกี่ยวข้องกับสิ่งเหนือธรรมชาติ^๒ ก็เพราะว่าลักษณะพื้นฐานของวัฒนธรรมประเพณีของคนภาคอีสาน มีความเชื่อเกี่ยวข้องกับผีปู่ตา ผีบรรพบุรุษ โดยเฉพาะชาวบ้านดอนแคน ยังคงให้ความสำคัญกับการนับถือผีบรรพบุรุษหรือผีปู่ตา รวมทั้งมีการเน้นการอยู่ร่วมกันอย่างประสานกลมกลืน ระหว่างคนกับสิ่งเหนือธรรมชาติและธรรมชาติแวดล้อม ด้านความสัมพันธ์ระหว่างคนกับสิ่งเหนือธรรมชาติ ชาวบ้านดอนแคนซึ่งเป็นชุมชนชนบท ได้รับอิทธิพลของศาสนาพุทธและพราหมณ์ปะปนกันอยู่ มีการนับถือ “ผีปู่ตา หรือผีบรรพบุรุษ” เป็นต้น^๓ และอาศัยพิธีกรรม เช่น การเลี้ยงผีปู่ตา ก่อนจะลงทำนาจะต้องมีการเลี้ยงผีก่อน และมีการเสี่ยงทายว่าฝนจะดีหรือเปล่านั้นเป็นส่วนหนึ่งของการนำสุราเข้ามาเกี่ยวข้องได้อย่างชัดเจน แม้กระทั่งก่อนที่จะบวชพระก็มีการทำบายศรีสู่ขวัญนาค ก็มีการนำสุราเข้ามามีส่วนผสมผสานระหว่างพุทธกับพราหมณ์ให้เห็นอยู่เป็นประจำ

จากข้อความข้างต้นแสดงให้เห็นชัดว่าสุรามีมาแต่สมัย โบราณแล้วในทางพระพุทธศาสนาก็มีกล่าวไว้เหมือนกันเช่น

สมัยหนึ่งพระพุทธเจ้าประทับอยู่วัดเชตะวัน เมืองสาวัตถีทรงปรารภหญิงนักดื่มสุรา ๕๐๐ คนผู้เป็นสหายของนางวิสาขามหาอุบาสิกาได้ตรัสอดีตนิทานมาสาธกว่า ...กาลครั้งหนึ่งนาน

^๑ สัมภาษณ์นายจิ วงษ์อินตา, วันที่ ๑๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๕.

^๒ ศรัศกดิ์ วัลลิโกดม, ความเชื่อและศาสนาในสังคมไทย, (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาราช, ๒๕๒๗), หน้า ๗.

^๓ นฤมิตร สอดสุข, อ่านสังคมไทย ๕ นาที, พิมพ์ครั้งที่ ๑, (สำนักพิมพ์โอเดียนสโตร์: กรุงเทพมหานคร, ๒๕๓๗), หน้า ๑๖๐.

มาแล้วสมัยของพระเจ้าพรหมทัตครองเมืองพาราณสีมีนายพรานป่าคนหนึ่งชื่อสุระได้เข้าป่าเพื่อหาของป่าค้าขายมีต้นไม้ต้นหนึ่งลำต้นตรงสูงขนาดเท่าคนยืนมี ๓ ศอกตรงกลางมีโพรงขนาดเท่าตุ่มน้ำเมื่อฝนตก น้ำก็จะขังเต็มเปี่ยม ลูกสมอมะขามป้อมและพริกไทยที่ขึ้นอยู่รอบข้างต้นไม้ต้นนี้จะหล่นไปหมักอยู่ในน้ำนั้นและที่ใกล้ๆ ต้นไม้นั้นมีข้าวสาทิเกิดเองอยู่ เมื่อนกคาบรวงข้าวสาทิบินไปจับกินอยู่บนต้นไม้ต้นนี้เมล็ดข้าวสาทิก็หล่นลงไปใต้น้ำนั้น

ในช่วงฤดูร้อนเมื่อฝูงนกกระหายน้ำก็บินไปเพื่อกินน้ำบนคาบต้นไม้ต้นนี้ เมื่อกินเสร็จก็ร่วงหล่นลงสู่พื้นเพราะมีน้ำเต็มเปี่ยม พลัดตกสักครู่หนึ่งก็บินไปได้เหมือนเดิม ต่อมาก็มีฝูงลิงไปกินมีนเมา เช่นกับนกนั้น เมื่อนายพรานชื่อสุระไปล่าสัตว์จึงสังเกตเห็นพฤติกรรมอันแปลกของสัตว์เหล่านั้น จึงขึ้นไปดักน้ำสุรานั้นดื่มเช่นกันและจับนกที่ตกลงมาสู่พื้นปิ้งกินพร้อมกับเพื่อนรำลึกสนทนากันและออกหาของป่าต่อไป แต่ก็ไม่มีลืมนำกระบอกไม้ไผ่ใส่น้ำนั้นไปด้วย ในบริเวณนั้นมีดาบสชื่อวรุณะบำเพ็ญพรตอยู่ นายพรานจึงชวนให้ดาบสนั้นดื่มน้ำที่ตนนำมาด้วยคนทั้ง ๒ ก็กินพร้อมกับเนื้อสัตว์และมีนเมา เพราะเหตุนี้เขาจึงเรียกว่า“สุรา” บ้าง, “วรุณ” บ้างตามชื่อของนายพรานและดาบสนั้น ต่อมาทั้ง ๒ คนจึงร่วมมือกันนำไม้ไผ่ใส่น้ำนั้นเพื่อไปถวายพระราชาในเมือง เมื่อพระองค์เสวยแล้วก็คิดพระทัยจึงรับสั่งให้นำไปถวายอีกและได้พระราชทานรางวัลแก่คนทั้ง ๒ นั้นและทั้ง ๒ คน ก็ปรึกษากันว่าเราทั้ง ๒ คนไม่สามารถที่จะเดินทางเที่ยวมาเที่ยวไปได้ตลอดปีเนื่องจากระยะทางก็ไกล ดังนั้นพวกเราควรจดจำลักษณะต่างๆของน้ำนี้และนำไปปรุงเป็นสุราเพื่อถวายพระองค์และขายแก่ประชาชนอีกด้วย

จากข้อความข้างต้นแสดงให้เห็นว่าแม้กระทั่งในสมัยพุทธกาลก็มีการดื่มสุรานั้น ปัญหาส่วนใหญ่หากศึกษาให้เข้าใจย่อมพบว่าปัญหาหลักที่สำคัญต่อพฤติกรรมของบุคคลในสังคมนั้นก็เนื่องมาจากคนมีศีลน้อยลงและคนไม่ให้ความสำคัญในการรักษาศีลเช่นปัญหาและผลกระทบที่มีต่อสังคมไทยมากที่สุดในปัจจุบัน ก็คือปัญหาเรื่องสิ่งเสพติดโดยเฉพาะสุรา ในทางพระพุทธศาสนาถือว่าสุราเมรัยของมีนเมานั้นเป็นสิ่งต้องห้ามโดยเห็นโทษว่าสุราเมรัยและของเมา เป็นโทษร้ายแก่สังคมทั้งทางสุขภาพกายและจิต จะเห็นได้ว่าปัญหาทุกอย่างที่เกิดขึ้นในปัจจุบันเกิดจากสุรานั้น สุรานั้นมาซึ่งการก่อทะเลาะวิวาท โดยเฉพาะเวลามีงาน วิทยุส่วนใหญ่ในบ้านคอนแวนต์มีการก่อทะเลาะวิวาทกับวิทยุบ้านใกล้เคียงที่มาเที่ยวงานอยู่เป็นประจำ แม้กระทั่งไม่มีงานก็มีการดื่มสุราอยู่ให้เห็นเป็นประจำ จากการที่สังเกตครอบครัวผู้ดื่มสุราแล้วมาให้หลวงพ่อก่อนสุรา

“พ.ร.บ.(ไทย) ๒๓/๓๓-๖๓/๕๔๓-๕๔๓.

“พระมหาสารวย ญาณสวโร (พันดอน), “การศึกษาเรื่องผลกระทบจากการล่วงละเมิดศีลข้อที่ ๕ ที่มีต่อสังคมไทย”, วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย), ๒๕๔๒.

ให้เป็นประจำและมีการทะเลาะวิวาทกันระหว่างพ่อกับแม่ พ่อกับลูก ลูกกับพ่อแม่ให้เห็นบ่อยครั้ง และจากสถิติก่อการทะเลาะวิวาทผู้ที่มาพุดคดีความกันที่บ้านผู้ใหญ่บ้านบ้านดอนแคนได้เห็นอยู่บ่อยครั้งเวลาถึงงานเทศกาลที่สำคัญๆ ที่มีวันหยุดหลายๆ วันวัยรุ่นส่วนใหญ่ที่ทำงานอยู่กรุงเทพมหานครหรือต่างจังหวัดลงมาเที่ยวบ้านในช่วงเทศกาลได้มีเรื่องการทะเลาะวิวาทมากที่สุดจากการให้สัมภาษณ์นายสมเกียรติ เปรมปราโมทย์กล่าวว่า สถิติผู้ที่มาพุดคดีความกันประมาณ ๕๐ กว่าคู่ต่อปีที่ได้มาให้นายสมเกียรติ เปรมปราโมทย์ไต่ถามถึงคดีความให้ นี่เป็นตัวอย่างที่เห็นบ่อยก็เพราะเกิดจากการดื่มสุราเป็นเหตุ แม้ว่าการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ จะมีผลกระทบในทางลบ แต่การดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ยังมีตามงานเลี้ยงฉลองหรือเทศกาลต่างๆ ซึ่งพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์นี้เริ่มกระจายเข้าสู่เยาวชนอย่างรวดเร็ว โดยเฉพาะวัยรุ่นบ้านดอนแคนได้มีการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์หลังจากเลิกทำนาเก็บเกี่ยวข้าว แม้กระทั่งการเอาข้าวขึ้นยุ้งฉางมีให้เห็นเป็นประจำ

ดังนั้น จึงควรที่จะนำหลักพุทธธรรมเข้ามามีส่วนช่วยในการลดปัญหาของการดื่มสุราของชาวบ้านดอนแคนเพื่อเป็นตัวอย่างและพร้อมที่จะนำไปสู่หมู่บ้านใกล้เคียง อันดับแรกก็คือ การนำหลักของเบญจศีล เบญจธรรมเข้ามามีส่วนช่วยในการลดปัญหาในลำดับเบื้องต้น ดังที่พระพรหมคุณาภรณ์กล่าวไว้ว่า มนุษย์ทุกคนต้องมีศีล ๕ หรือหลักความประพฤติ ๑๐ ข้อ เรียกว่า กุศลกรรมบถ ๑๐ (ทางทำกรรมดี) นั้น เป็นธรรมจริยาและเป็นอารยธรรมที่ครบถ้วนสมบูรณ์ ทำคนให้เจริญขึ้นพร้อมทั้งทางกาย ทางวาจา และทางใจด้วยการประพฤติตามหลักศีล ๕ ที่เป็นส่วนเบื้องต้นของธรรมจริยา ๑๐ ประการนั้น ก็ยังจะได้ชื่อว่าเป็นคนดีมีศีลธรรมคือ^๖

๑) เว้นจากปาณาติบาต ละเว้นการฆ่าการสังหาร ไม่ประทุษร้ายต่อชีวิตและร่างกาย

๒) เว้นจากอทินนาทาน ละเว้นการลักขโมยเบียดเบียนแย่งชิง ไม่ประทุษร้ายต่อทรัพย์สิน

๓) เว้นจากกาเมสุมิฉฉาจาร ละเว้นการประพฤติดิฉินในกาม ไม่ประทุษร้ายต่อของรักของหวงแหน อันเป็นการทำลายเกียรติภูมิและจิตใจ ตลอดจนทำวงศ์ตระกูลของเขาให้สับสน

๔) เว้นจากมุสาวาท ละเว้นการพูดโกหกหลอกลวง ไม่ประทุษร้ายเขา หรือประโยชน์ของเขาด้วยวาจา

^๖สัมภาษณ์ นายสมเกียรติ เปรมปราโมทย์, อดีตผู้ใหญ่บ้านบ้านดอนแคน, ๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๕.

^๗พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ. ปยุตฺโต), ธรรมานุญชีวิต พุทธจริยธรรมเพื่อชีวิตที่งาม (ฉบับปรับปรุงใหม่), พิมพ์ครั้งที่ ๑๗๕, (กรุงเทพมหานคร : พิมพ์ที่ บริษัท จ.เจริญ อินเทอร์เน็ต , ๒๕๕๔), หน้า ๑๕.

๕) เว้นจากสุราเมรัย ไม่เสพเครื่องดองของมีเมาสิ่งเสพติด อันเป็นเหตุให้เกิดความประมาทมัวเมา ก่อความเสียหายผิดพลาดเพราะขาดสติ เช่น ทำให้เกิดอุบัติเหตุ แม้อย่างน้อยก็เป็นผู้คุกคามต่อความรู้สีกมั่นคงปลอดภัยของผู้ร่วมสังคม

จากสภาพปัญหาที่เกิดขึ้นข้างต้นมีผลต่อชาวบ้านดอนแคนจากอดีตถึงปัจจุบัน ที่ผ่านมาประชากรส่วนใหญ่มีอาชีพเกษตรกรรม ซึ่งรวมถึงสภาพการศึกษาของประชาชนส่วนใหญ่ มีความรู้ไม่มากนักจึงขาดแนวทางในการดำเนินชีวิต เวลาส่วนใหญ่ของประชาชนบ้านดอนแคนหมดไปกับการเล่นการพนัน เสพสิ่งมีเมา โดยเฉพาะอย่างยิ่งการดื่มสุราที่มีให้เห็นอยู่เป็นประจำ ไม่ว่าจะมึนงานอะไรก็ตาม เรื่องการดื่มสุราได้เข้ามาเกี่ยวข้องกับเสมอ

ด้วยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น ทำให้ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะทำการศึกษาผลกระทบการละเมิดศีลข้อที่ ๕ ของชาวพุทธบ้านดอนแคน ตำบลป่าสังข์ อำเภอยางชุมน้อย จังหวัดศรีสะเกษ เพื่อนำผลที่ได้จากการวิจัยในครั้งนี้ไปเป็นแนวทางในการแก้ไขปัญหาและการพัฒนาชุมชนให้ปลอดจากการดื่มสุรา และมีการพัฒนาอย่างยั่งยืนต่อไปในอนาคต

๑.๒ วัตถุประสงค์ของการวิจัย

๑.๒.๑ เพื่อศึกษาปัญหาการดื่มสุราของชาวบ้านดอนแคน

๑.๒.๒ เพื่อศึกษาผลกระทบการดื่มสุราของชาวบ้านดอนแคน

๑.๒.๓ เพื่อศึกษาแนวทางการแก้ปัญหาการดื่มสุราของชาวบ้านดอนแคนตามหลักพุทธธรรม

๑.๓ ขอบเขตของการวิจัย

การศึกษาวิจัยในครั้งนี้ เน้นการวิจัยเชิงเอกสาร (Documentary Research) ผู้วิจัยได้วางกรอบในการศึกษาผลกระทบการละเมิดศีลข้อที่ ๕ ของชาวบ้านดอนแคนและแนวทางการแก้ไขปัญหาดังกล่าวตามหลักพุทธธรรมโดยแบ่งออกดังนี้

๑.๓.๑ ขอบเขตด้านเนื้อหา

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับปัญหาการดื่มสุราของชาวบ้านดอนแคน ผลกระทบการดื่มสุราของชาวบ้านดอนแคน และแนวทางแก้ปัญหาการดื่มสุราของชาวบ้านดอนแคนตามหลักพุทธธรรม

๑.๓.๒ ขอบเขตด้านเอกสาร

๑) ข้อมูลชั้นปฐมภูมิ

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ใช้คำภีร์พระไตรปิฎก ฉบับมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์พระบรมราชินีนาถ พ.ศ. ๒๕๓๕ พระไตรปิฎกภาษาบาลี ฉบับมหาจุฬาปิฎก ๒๕๐๐.

๒) ข้อมูลชั้นทุติยภูมิ

ศึกษาจากเอกสารหนังสือตำราทางวิชาการและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อเป็นข้อมูลอ้างอิงและสนับสนุนการวิจัยให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

๑.๓.๓ ขอบเขตด้านกลุ่มเป้าหมาย

การวิจัยครั้งนี้ ได้กำหนดกลุ่มเป้าหมาย ซึ่งได้มาโดยวิธีการสัมภาษณ์แบบเจาะจง ดังนี้

๑) กลุ่มพระสงฆ์ได้แก่ ผู้มีตำแหน่งปกครองทางคณะสงฆ์ คือ พระสังฆาธิการในเขตตำบลป่าสังข์เขต ๑ และเขต ๒ จำนวน ๕ รูป

๒) กลุ่มผู้บริโภครสุราเป็นครั้งคราวและกลุ่มผู้ไม่ดื่มสุรา จำนวน ๑๐ คน

๓) กลุ่มแพทย์และพนักงานสาธารณสุข ๒ คน

๔) กลุ่มแม่บ้านจำนวน ๕ คน

๕) กลุ่มตำรวจท้องที่ ๑ คน

๖) กลุ่มเยาวชนจำนวน ๕ คน

รวมกลุ่มเป้าหมายที่ศึกษาทั้งสิ้น ๒๘รูป/คน

๑.๔ นิยามศัพท์เฉพาะที่ใช้ในการวิจัย

ศีล ๕ หมายถึง ศีลของพุทธศาสนิกชนทั่วไป ซึ่งเป็นการสมาทานเพื่อการละเว้นจากการฆ่าสัตว์ การลักทรัพย์ การผิดประเวณี การพูดโกหก และการละเว้นการดื่มสุราจนขาดสติสัมปชัญญะ

การละเมิดศีล ๕ หมายถึง การล่วงเกิน ผ่าฝืนศีลธรรมประเพณีหรือกฎหมาย เกี่ยวกับความประพฤติทางกาย วาจา การรักษาวาจาให้เรียบร้อย การรักษาปกติตามระเบียบวินัย ข้อปฏิบัติสำหรับควบคุมกาย วาจาให้ตั้งอยู่ในความดีงาม ในการเว้นจากความชั่ว การควบคุมตนให้ตั้งอยู่ในความไม่เบียดเบียน

ชาวบ้านดอนแคน หมายถึง บุคคลซึ่งมีภูมิลำเนาอยู่บ้านดอนแคน หมู่ที่ ๒ และหมู่ ๑๓

สุรา หมายถึง เหล้าคือสิ่งมีเมาให้ขาดสติสัมปชัญญะในงานวิจัยนี้หมายถึงสุราขาวสุราแดงรวมไปถึงเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์อย่างอื่นเช่นเบียร์และไวน์เป็นต้น

เครื่องดื่มแอลกอฮอล์ หมายถึง การบริโภคเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์หรือผสมแอลกอฮอล์ในงานวิจัยนี้หมายถึงสุราหรือเหล้า, และเบียร์

๑.๕ ทบทวนเอกสารและรายงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ไพบุลย์ ดวงจันทร์กล่าวไว้ในหนังสือ พฤติกรรมการบริโภคสุรา ว่า นโยบายของรัฐบาลที่เปิดโอกาสในเรื่องของการผลิตสุราอย่างเสรี ผู้ผลิต ผู้นำเข้ามีการแข่งขันกันทางธุรกิจโดยใช้กลยุทธ์ต่างๆ เพื่อเข้าถึงกลุ่มผู้บริโภค ทำให้มีการขยายตัวของกลุ่มผู้บริโภคมากขึ้นซึ่งสอดคล้องกับคณะกรรมการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ที่มองว่า การปรับกฎหมายและอนุญาตให้มีการค้าขายแอลกอฮอล์โดยเอกชน จะทำให้จำนวนของร้านค้าปลีกเพิ่มมากขึ้น^๔

วิชัย โปษยะจินดา และอาภา ศิริวงษ์ ณ อยุธยา กล่าวถึงการดื่มสุราของคนไทยในหนังสือสุราในสังคมไทย ว่า ปัจจัยแวดล้อมที่เอื้อต่อผู้บริโภค ทั้งในส่วนของความสะดวกสบาย หาซื้อได้ง่าย เปิดขายตลอดเวลา และการให้เครดิต ประกอบกับสื่อโฆษณาประชาสัมพันธ์โน้มน้าวใจในลักษณะของการใช้สุราเป็นสัญลักษณ์ของความทันสมัย เป็นสัญลักษณ์ของกลุ่มจึงเป็นผลจูงใจให้เกิดความอยากดื่ม อยากลอง และเป็นตัวกำหนดความรุนแรงของการติดสุรา^๕

ธีระวัชรปราชญ์และอนันต์ แม้นพยัคฆ์ ได้กล่าวถึงกิจกรรมของหมู่บ้านปลอดสุราซึ่งมีหลวงปู่บุญรอดอธิปญฺโญโดยท่านเป็นพระนักพัฒนาและนำชาวบ้านจัดตั้งเป็นหมู่บ้านปลอดสุราขึ้นในเขตจังหวัดกาฬสินธุ์ตั้งความตอนหนึ่งว่าการดำเนินการงดเหล้าเข้าพรรษา๒ปีที่ผ่านมาก็จาก พ.ศ. ๒๕๔๖ -๒๕๔๗ขยายผลเลิกเหล้าตลอดชีวิตด้วยความที่วัดถ้ำไทรทองโดยการนำของหลวงปู่บุญรอดอธิปญฺโญมีทุนเดิมอยู่แล้วเรื่องการณรงค์เรื่องยาเสพติดและอบายมุขมีการจัดตั้งมูลนิธิอธิปญฺโญเพื่อคนเลิกเหล้าอยู่แล้วจึงสอดคล้องกับโครงการงดเหล้าเข้าพรรษาซึ่งการดำเนินการก่อนมีโครงการนี้เสียอีกก็ดำเนินการโดยลำพังเน้นการเลิกตลอดชีวิตและไม่ค่อยได้มีการประชาสัมพันธ์เท่าที่ควรนัก...โดยโครงการงดเหล้าเข้าพรรษามีขั้นตอนในการปฏิบัติงานตามลำดับคือแจ้งข่าวประชาสัมพันธ์เผยแพร่ในโรงเรียนหรือกับสมาชิกในหมู่บ้านรับสมัครจัดพิธีรักษาศีลและปฏิญาณ

^๔ไพบุลย์ ดวงจันทร์, พฤติกรรมการบริโภคสุรา, (กรุงเทพมหานคร : องค์การสงเคราะห์ทหารผ่านศึก, ๒๕๔๑), หน้า ๘๘.

^๕วิชัย โปษยะจินดา และอาภา ศิริวงษ์ ณ อยุธยา, สุราในสังคมไทย, (กรุงเทพมหานคร : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๔๔), หน้า ๖๐.

ตนติดตามพฤติกรรมของสมาชิกที่เข้าร่วมกิจกรรมจัดเวทีสร้างจิตสำนึกแก่นักดื่ม (นักดื่มกลับใจ) และติดตามพฤติกรรมอย่างต่อเนื่อง^{๑๑}

ฝ่ายวิชาการชมรมแพทย์ชนบทได้แสดงทัศนะเกี่ยวกับสุราว่ามีผลกระทบต่อบุคคลหลายฝ่ายให้โทษในหลายระดับดังความตอนหนึ่งว่าในปี ๒๕๔๕ คนไทยบริโภคเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์มหาศาลถึง ๑,๘๕๕ ล้านลิตรหรือเฉลี่ยคนละ ๒๘ ลิตรต่อปีเพิ่มจากปี ๒๕๔๑ ถึง ๑๖๖ ล้านลิตรอายุเฉลี่ยของคนไทยที่เริ่มดื่มสุรา ๒๐.๒ ปีเท่านั้นและที่สำคัญอัตราการดื่มสุราของวัยรุ่นหญิงเพิ่มขึ้น ๕.๖ เท่าในเวลาเพียง ๖ ปี คนไทยดื่มสุรามากขึ้นควบคู่กับการโฆษณาสร้างค่านิยมจอมปลอมประเภท "ความสุขที่คุณดื่มได้" ประเทศไทยถือเป็นประเทศที่มีอัตราเร่งมากที่สุดเป็นอันดับ ๓ ของโลกในช่วงรอยต่อระหว่างทศวรรษประเทศไทยได้ผงาดขึ้นเป็น ๑ ใน ๑๐ ประเทศชั้นนำของโลกและที่ควรปิติอย่างยิ่งก็คือในบรรดา ๓๐ ชาติชั้นนำ.... เหล้าเบียร์คือต้นเหตุของโรคตับ โรคสมองความสูญเสียจากอุบัติเหตุจราจรเป็นประเด็นด้านแรกของโรคเอดส์เพราะความเมานำมาซึ่งความประมาทเป็นอบายมุขตัวแรกๆ และตัวสำคัญที่มอมเมาเยาวชนไทยเข้าสู่ยาเสพติดเป็นตัวการทำให้ครอบครัวแตกแยกเกิดการทำร้ายร่างกายทุบตีบุตรภรรยา^{๑๒}

พระมหาสารวญ ญาณสวโร (พินดอน) ได้ศึกษาเรื่องการศึกษาเรื่องผลกระทบจากการล่วงละเมิดศีลข้อที่ ๕ ที่มีต่อสังคมไทย ผลการวิจัยสรุปได้ออกเป็น ๔ ประเด็นดังนี้ “๑) ความหมายของสุราเมรัยและของมีนเมา คือของเมาทุกชนิด หรือเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ทุกชนิด หมายถึงสิ่งเสพติดนั่นเอง ที่มีปรากฏอยู่ในสังคมไทยปัจจุบัน ๒) แรงงูงใจ ให้เกิดการเสพของมีนเมาเกิดขึ้นจากสาเหตุสำคัญ ๒ ประการ คือ ๒.๑ องค์ประกอบภายใน คือตัวเราเองมีอำนาจกิเลส คือ โลภ โกรธ และหลง โดยมี ความพอใจชอบเป็นพื้นฐานมีอวิชชามูลเหตุแห่งปัญหาทั้งสี่ อันเป็นปัจจัยภายใน ๒.๒ องค์ประกอบภายนอก คือสิ่งแวดล้อมทางสังคมเกิดขึ้น เช่น ค่านิยมของสังคม สื่ออันเป็นสิ่งยั่วยวนหรือจูงใจให้อยากมีอยากเป็นเรียกว่าค่านิยมเป็นปัจจัยภายนอก ๓) ปัญหาและผลกระทบที่มีต่อสังคมไทย ปัญหาที่มีผลกระทบมากที่สุดในปัจจุบัน ก็คือ ปัญหาเรื่องสิ่งเสพติดในสังคมไทย พระพุทธศาสนาสอนว่าสุราเมรัยและของเมานั้นเป็นสิ่งต้องห้าม โดยเห็นโทษว่าสุราเมรัยเป็นพิษร้ายแก่สังคมทั้งทางสุขภาพกายและสุขภาพจิต ๔) พุทธวิธีการแก้ไขปัญหาดตามหลักพุทธธรรม คือการแก้ไขปัญหาคส่วนภายใน คือปรับที่โยนิโสมนสิการ แก้ที่กิเลส ๓ กอง ความพอใจชอบใจเป็นพื้นฐานมีอวิชชามูลเหตุแห่งปัญหาทั้งสี่แล้ว สร้างภูมิคุ้มกันจิตด้วยอุบายสงบใจ และอุบายเรื่อง

^{๑๑}ธีระ วัชรปราชญ์และอนันต์ แม้นพยัคฆ์, หมูบ้านปลอดเหล้า, พิมพ์ครั้งที่ ๒, (กรุงเทพมหานคร : รุ่งเรืองวิริยะการพิมพ์, ๒๕๕๐), หน้า ๓๕-๔๔.

^{๑๒}ฝ่ายวิชาการชมรมแพทย์ชนบท, “อุบายวิธีห้ามโฆษณาเหล้าเบียร์รัฐบาลต้องจริงจัง”, มติชน, (๒๔ ตุลาคม ๒๕๔๕), หน้า ๑๑-๑๒.

ปัญญา แก่ที่สิ่งแวดล้อมทั้งหลายที่แวดล้อมตัวเราอยู่ โดยมีเราเป็นศูนย์กลางมีกัลยาณมิตรเป็นเครื่องนำทางและเป็นเครื่องชี้หนทางสามารถดำเนินชีวิตอยู่ได้

ดังนั้น ผลกระทบจากการล่วงละเมิดศีลข้อที่ ๕ ที่มีต่อสังคมไทยปัจจุบัน จึงทำให้ทราบวัตถุประสงค์ศีลข้อนี้ว่า ความไม่ประมาท คือ การไม่อยู่ปราศจากสติ บรรดาคุณธรรมทั้งหลาย มีความไม่ประมาทเป็นมูล เรียกว่า เป็นยอดของคุณธรรมทั้งหลาย ฉะนั้น ความไม่ประมาท จึงเป็นแนวทางการดำเนินชีวิตที่ดีทางสังคมและเศรษฐกิจตามหลักพุทธธรรมที่ว่าละชั่วทางกาย วาจา และใจ ตลอดถึงละความเห็นผิดแล้วปฏิบัติดีทางกาย วาจา และใจตลอดถึงทำความเห็นให้ถูก เพราะบรรดาคุณความดีทั้งหลาย ย่อมเกิดขึ้นเพราะมีความไม่ประมาทเป็นมูล”^๒

พระสมหมาย จันทสโร (จินโจ) ได้ทำการศึกษาวิเคราะห์ความสำคัญของศีลในฐานะเป็นเหตุให้เป็นคนดีตามแนวพุทธปรัชญาผลจากการศึกษาพบว่า “ศีล เป็นกรอบแนวทางในการดำเนินชีวิตของพุทธบริษัท เป็นเครื่องหมายบ่งบอกถึงความเป็นชาวพุทธศาสนา ซึ่งเป็นกรอบของการรักษาความสงบกาย วาจา ให้เป็นไปตามปกติวิสัย เป็นศีลที่เป็นข้อละเว้นอย่างเด็ดขาด คือ การห้ามล่วงละเมิดอย่างเด็ดขาด และเป็นข้อละเว้นที่มีทางเลือก ซึ่งเป็นการเลือกปฏิบัติว่า สิ่งใดควรละเว้น สิ่งใดควรปฏิบัติ สามารถแบ่งออกได้ ๒ ประเภท คือ ประเภทศีลตามแนวพุทธปรัชญาที่เป็นของบรรพชิต มีศีล ๒๒๗ ศีล ๑๐ และศีล ๘ และประเภทศีลตามแนวพุทธปรัชญาที่เป็นของคฤหัสถ์ที่ศีลอุโบสถ และศีลเบญจศีล ซึ่งศีลดังกล่าวนี้ยังเป็นฐานรองรับเพื่อให้คนได้เป็นคนดี โดยเป็นบุคคลที่สมบูรณ์ด้วยการอยู่ภายในกรอบแห่งศีล ดังนั้น การวิเคราะห์ความสำคัญของศีลในฐานะเป็นเหตุให้เป็นคนดีตามแนวพุทธปรัชญาจะเห็นได้ว่า “ศีล” มีความสำคัญในด้านการเป็นองค์ประกอบของการอยู่ร่วมกันของมนุษย์ เพื่อสร้างความสงบสุข สร้างคนให้เป็นคนดีของสังคม ด้วยการปฏิบัติตามกรอบแนวทางแห่งศีล จึงเป็นคนดีตามแนวพุทธปรัชญา”^๓

พระมหาเกียรติศักดิ์ กิตติขโย (ไชยสมศรี) ได้ทำการศึกษาวิเคราะห์หลักศีล ๕ ที่มีผลกระทบต่อกระบวนการควบคุมทางสังคมผลการวิจัยพบว่า “หลักคำสอนศีล ๕ เป็นหลักคุณธรรมเชิงห้ามปรามอันเป็นเครื่องมือที่เกื้อกูลให้ผู้ปฏิบัติตามสามารถเข้าถึงจุดหมายแห่งชีวิตที่ดี

^๒พระมหาสำราญ ญาณสวโร (พินดอน), “การศึกษาเรื่องผลกระทบจากการล่วงละเมิดศีลข้อที่ ๕ ที่มีต่อสังคมไทย”, ปริญาพุทธศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๔๒), บทคัดย่อ.

^๓พระสมหมาย จันทสโร (จินโจ), “ศึกษาวิเคราะห์ความสำคัญของศีลในฐานะเป็นเหตุให้เป็นคนดีตามแนวพุทธปรัชญา”, วิทยานิพนธ์ศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย, ๒๕๔๒), บทคัดย่อ.

งาม กระบวนการควบคุมทางสังคมทั้งหมด ล้วนมีจุดมุ่งหมายให้สมาชิกของสังคมยอมรับและปฏิบัติตามบรรทัดฐานต่างๆ ของสังคม เช่น กฎหมาย ระเบียบข้อบังคับและจารีตประเพณี

หลักศีล ๕ ที่มีผลกระทบต่อกระบวนการควบคุม ปรากฏออกมาโดยใช้มาตรการต่างๆ ควบคุมพฤติกรรมของบุคคล การใช้มาตรการควบคุมทางสังคมดังกล่าว มุ่งก่อให้เกิดการควบคุมบุคคลสองประเภทคือ ๑)การควบคุมภายใน ซึ่งหมายถึงการปลูกฝังคุณธรรมในตัวบุคคลให้มีhiriโอตตปปะหรือมโนธรรมต้องการทำความดี ละเว้นการทำชั่ว ด้วยความรู้สึกรับผิดชอบชั่วดีของตนเองซึ่งเป็นหลักของความจริง และ ๒)การควบคุมภายนอก ซึ่งย้ำการให้รางวัลจิตใจให้คนทำความดีและการลงโทษเพื่อช่วยให้บุคคลละเว้นการทำความผิด ตามหลักกฎเกณฑ์ความถูกต้องและเป็นธรรม ก่อให้เกิดความมีระเบียบวินัยในสังคม”^{๑๔}

สมพร ลิทธิสงคราม ได้ทำการศึกษา ปัจจัยทำนายพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของวัยรุ่นผลการวิจัยพบว่า“การรับรู้สมรรถนะแห่งตนในการปฏิเสธการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์และความคาดหวังจากการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์สามารถร่วมกันทำนายพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ได้ร้อยละ ๔๘.๒ ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .๐๐๑) กลุ่มตัวอย่างมีพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ที่มีความเสี่ยงน้อยร้อยละ ๓๐.๕๘ มีพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ที่เสี่ยงต่ออันตรายสูงร้อยละ ๒๐ และมีพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ที่เป็นอันตรายร้อยละ ๔๙.๔๑) กลุ่มตัวอย่างมีการรับรู้สมรรถนะแห่งตนในการปฏิเสธการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์อยู่ในระดับต่ำร้อยละ ๕๖.๘๖ และระดับสูงร้อยละ ๔๓.๑๔) กลุ่มตัวอย่างมีความคาดหวังจากการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์อยู่ในระดับสูงร้อยละ ๕๓.๗๑ และมีความคาดหวังจากการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์อยู่ในระดับต่ำร้อยละ ๔๖.๒๙) อิทธิพลทางสังคมต่อการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์มีผลต่อกลุ่มตัวอย่างดังนี้ ๕.๑) กลุ่มตัวอย่างได้รับการสนับสนุนการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์จากพ่อแม่ต่ำหรือการควบคุมสูงร้อยละ ๓.๕๓ ระดับปานกลางร้อยละ ๕๘.๔๓ และได้รับการสนับสนุนสูงหรือการควบคุมต่ำร้อยละ ๓๘.๐๔ ๕.๒) กลุ่มเพื่อนมีอิทธิพลต่อกลุ่มตัวอย่างในระดับปานกลางร้อยละ ๑๘.๒๒ และในระดับสูงร้อยละ ๘๐.๗๘ ๕.๓) สื่อมวลชนมีอิทธิพลต่อกลุ่มตัวอย่างในระดับต่ำร้อยละ ๑.๘๖ ในระดับปานกลางร้อยละ ๗๕.๖๘ และในระดับสูงร้อยละ ๒๒.๓๕

ผลการวิจัยครั้งนี้จะเป็นข้อมูลพื้นฐานสำหรับทีมสุขภาพและบุคลากรที่เกี่ยวข้องในการหาแนวทางในการป้องกันและแก้ไขปัญหาการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในวัยรุ่น โดยการเพิ่ม

^{๑๔}พระมหาเกรียงศักดิ์ กิตติขโย (ไชยสมศรี), “ศึกษาวิเคราะห์หลักศีล ๕ ที่มีผลกระทบต่อกระบวนการควบคุมทางสังคม”.วิทยานิพนธ์ศาสนศาสตรมหาบัณฑิต,(บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย, ๒๕๔๘),บทคัดย่อ.

การรับรู้สมรรถนะแห่งตนในการปฏิเสธการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์และลดความคาดหวังจากการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์”^{๙๕}

อวิศดา จันทรแสนตอ ได้ทำการศึกษาถึงปัจจัยส่งเสริมและผลกระทบจากการการเสพติดสุราของสตรี ผลการวิจัยพบว่า “ปัจจัยที่ทำให้สตรีทั้ง ๓ ราย เริ่มเสพติดสุราคือการขาดความอบอุ่นจากครอบครัวในวัยเด็ก และการมีแบบอย่างบุคคลในครอบครัวติดสุรา สตรีผู้เสพติดสุราส่วนใหญ่ให้ข้อมูลว่าการประสบกับภาวะวิกฤติในชีวิต สภาพแวดล้อมเอื้ออำนวยให้ดื่มสุรา คือ ปัญหาเศรษฐกิจของครอบครัว และความต้องการแสดงถึงความเท่าเทียมบุรุษของสตรี ส่วนผลกระทบจากการเสพติดสุราต่อสตรีผู้เสพติดสุราและครอบครัว คือ ปัญหาสุขภาพจากการเสพติดสุราการทำร้ายตนเองตลอดจนการพยายามฆ่าตัวตาย การทำหน้าที่การงานบกพร่อง การสูญเสียเงินทองทรัพย์สินและมีภาระหนี้สิน การมีปัญหาความรู้สึกลดลงต่อตนเองในทางลบ จากผลการวิจัยจะใช้เป็นความรู้พื้นฐานในการศึกษาวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสตรีผู้เสพติดสุราต่อไป”^{๙๖}

สมัย บุษราคัม ได้ทำการศึกษาเชิงวิเคราะห์การแก้ปัญหาการดื่มสุราของกลุ่มสังฆประชาพัฒนาชุมชน : ศึกษากรณีโครงการหมู่บ้านปลอดสุราของอำเภอน้ำพองจังหวัดขอนแก่น ผลการศึกษาพบว่า “แนวทางการแก้ปัญหาของกลุ่มสังฆประชาพัฒนาชุมชนมีวัตถุประสงค์หลัก ๓ ประการในการจัดตั้งองค์กรขึ้นมาคือเพื่อบูรณาการวัฒนธรรมไทย, เพื่อบูรณาสังแวดล้อมและเพื่อแก้ไขปัญหากลุ่มสังฆประชาโครงการหมู่บ้านปลอดสุราแห่งนี้ได้ก่อตั้งเมื่อปีพ.ศ. ๒๕๔๖ มีจำนวนสมาชิกผู้เข้าร่วมโครงการแล้วประมาณ ๑,๐๐๐ คน โดยมีวัตถุประสงค์สำคัญคือเพื่อให้ผู้ที่ดื่มสุราได้ลดละเลิกการดื่มสุราอย่างถาวรส่วนวิธีบำบัดหรือรักษาอยู่หลักได้แก่ (๑) การรักษาบำบัดด้วยหลักไตรสิกขา คือ เมื่อมีผู้ร่วมโครงการก็ต้องรักษาศีล ๕ ในศูนย์แห่งนี้ต่อมาก็จะฝึกให้เดินจงกรมนั่งสมาธิสวดมนต์เช้า-เย็น โดยพระสงฆ์เป็นผู้นำปฏิบัติทุกขั้นตอนขณะเดียวกันท่านก็จะเทศน์อบรมเพื่อให้เกิดปัญญาให้รู้จักโทษของสุราและมองเห็นภัยที่จะเกิดแก่ตนและสังคม (๒) การบำบัดรักษาด้วยวิธีสมุนไพรบำบัดคือเมื่อผู้รับการรักษาย้ายเข้าสู่ศูนย์แห่งนี้แล้วพระสงฆ์จะให้ตั้งสมาธิศีล ๕ และตั้งปณิธานให้แน่วแน่ต่อหน้าพระพุทธรูปว่าจะเลิกดื่มสุราโดยเด็ดขาดต่อมาเมื่อท่านได้สอบถามความตั้งใจแล้วก็จะให้ดื่มยาสมุนไพรชนิดที่ผสมกันดีแล้วคือรากตะนงแดง, ปลาไหลเผือกและรางร้อนเมื่อผู้รักษาดื่มยาแล้วจะออกฤทธิ์ขับพิษซึ่งอยู่ในร่างกายออกมาจนหมดอาจจะใช้เวลาประมาณ ๓-๕ วันสำหรับการบำบัดรักษาโดยวิธีนี้แต่ให้ผลร้อยละ ๙๐ ขึ้นไปหาก

^{๙๕} สมพร สิทธิสงคราม, “ปัจจัยทำนายพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของวัยรุ่น”, วิทยานิพนธ์พยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, ๒๕๔๘), บทคัดย่อ.

^{๙๖} อวิศดา จันทรแสนตอ, “การศึกษาถึงปัจจัยส่งเสริมและผลกระทบจากการการเสพติดสุราของสตรี”, วิทยานิพนธ์พยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, ๒๕๔๑), บทคัดย่อ.

ผู้รักษามีสี่จะ(๓) การบำบัดรักษาด้วยวิธีอาชีบบำบัดได้แก่การสร้างงานฝึกอาชีพให้ทำซึ่งโครงการดังกล่าวนี้ได้ประโยชน์แก่สมาชิกเอง, ต่อครอบครัวและต่อเศรษฐกิจและสังคมในเขตอำเภอน้ำพอง จังหวัดขอนแก่นอย่างไรก็ตามทั้ง๓วิธีดังกล่าวมาแล้วข้างบนนี้จะต้องรักษาควบคู่กันไปทุกอย่างไม่ได้แยกจากกันเนื่องจากเป็นกระบวนการที่สัมพันธ์กันและเพื่อความรวดเร็วในการบำบัดพิษสุราให้หมดไปภายในระยะเวลาอันสั้น”^{๑๓}

นันทธิยา วิสุทธิภักดี ได้ศึกษาเรื่องปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการป้องกันตนเองจากการดื่มสุราของนิสิตชายในหอพักมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ผลการวิจัยพบว่า “ปัจจัยนำเข้า ได้แก่ ความรู้เรื่องสุรา ทักษะคิดต่อการป้องกันตนเองจากการดื่มสุรา การรับรู้โอกาสเสี่ยงของการเกิดโรค การรับรู้ความรุนแรงของโรค การรับรู้ประโยชน์และอุปสรรคของการป้องกันตนเองจากการดื่มสุรา มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการป้องกันตนเองจากการดื่มสุรา -ปัจจัยเอื้อ ได้แก่ การใช้เวลาว่าง การใช้จ่ายเงินรายได้ การเข้าถึงแหล่งบริการมหาวิทยาลัย มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการป้องกันตนเองจากการดื่มสุรา-ปัจจัยเสริม ได้แก่ การได้รับข้อมูลข่าวสารต่างๆ การได้รับข้อมูลพ่อแม่ ผู้ปกครอง ครูอาจารย์ มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการป้องกันตนเองจากการดื่มสุรา-ตัวแปรที่มีอำนาจในการทำนายสูงสุด ได้แก่ การใช้จ่ายเงินรายได้ การเข้าถึงแหล่งบริการ การได้รับข้อมูลคำแนะนำจากเพื่อน ความรู้เกี่ยวกับสุรา การได้รับข้อมูลข่าวสารแหล่งต่างๆ ทักษะคิดต่อการป้องกันตนเองจากการดื่มสุรา สามารถร่วมกันทำนายพฤติกรรมการป้องกันตนเองจากการดื่มสุรา ร้อยละ ๓๗.๒”^{๑๔}

ดังนั้นเมื่อกล่าวโดยสรุปแบบองค์รวมแล้ว ปัญหาต่างๆที่ได้รับผลกระทบทั้งโดยตรงและโดยอ้อมอย่างน่าวิตกในปัจจุบันส่วนหนึ่งต้องยอมรับว่ามาจากการเสพสุราหรือดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์และทำให้เสียสติควบคุมตนเองไม่ได้แล้วกลายเป็นผู้ก่อปัญหาต่อตนเองและสังคมอย่างมากมายเช่นการทำร้ายกันและกัน การลักทรัพย์ การประทุพผิดในกาม เป็นต้นก็ล้วนมีเหตุผลส่วนหนึ่งมาจากการดื่มสุราจนไม่อาจบังคับใจของตนได้

^{๑๓} สมัย บุษราคัม, “การศึกษาเชิงวิเคราะห์การแก้ปัญหาการดื่มสุราของกลุ่มสังคมประชาชนพัฒนาชุมชน : ศึกษากรณีโครงการหมู่บ้านปลอดสุราของอำเภอน้ำพองจังหวัดขอนแก่น”, วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๑), บทคัดย่อ.

^{๑๔} นันทธิยา วิสุทธิภักดี, “ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการป้องกันตนเองจากการดื่มสุราของนิสิตชายในหอพักมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์”, วิทยานิพนธ์พยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, ๒๕๕๕), บทคัดย่อ.

๑.๖ วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ใช้วิธีการศึกษาจากเอกสารและการศึกษาภาคสนามโดยมีขั้นตอนในการดำเนินการดังนี้

๑.๖.๑ ขั้นการเก็บรวบรวมข้อมูล

เป็นการศึกษาแนวความคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาวิธีการศึกษารวมทั้งข้อมูลสำคัญที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาโดยแบ่งแหล่งข้อมูลดังนี้

๑. แหล่งปฐมภูมิ (Primary Source) ศึกษาข้อมูลจากพระไตรปิฎกภาษาไทยและภาษาบาลี ฉบับมหาจุฬาลงกรณ ๒๕๐๐.

๒. แหล่งทุติยภูมิ (Secondary Source) ศึกษาข้อมูลจากอรรถกถา ฎีกา อนุฎีกา งานวิจัย เอกสารและตำราวิชาการหนังสือพิมพ์ วารสาร อินเทอร์เน็ตที่เกี่ยวข้อง และจากกลุ่มเป้าหมายที่ศึกษา

๑.๖.๒ ขั้นศึกษาภาคสนาม (Field Research)

เป็นข้อมูลหลักที่มีความสำคัญต่อการศึกษานี้มีวิธีการดำเนินการคือการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-Dept Interview) ใช้วิธีการสัมภาษณ์เป็นรายบุคคล (Personal Interview) โดยสัมภาษณ์บุคคลตัวแทนของกลุ่มเป้าหมาย ดังกล่าวมาแล้วนั้น

๑.๖.๓ เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

การสังเกต แบบสัมภาษณ์ กึ่งโครงสร้าง เครื่องบันทึกเสียง สมุดจดบันทึก

๑.๖.๔ ขั้นวิเคราะห์ข้อมูล

๑) เรียบเรียงจัดหมวดหมู่ข้อมูลที่เกี่ยวข้องทั้งจากด้านตำราเอกสาร งานวิจัยและข้อมูลจากการสัมภาษณ์ภาคสนาม

๒) วิเคราะห์ข้อมูลที่ได้มาทั้งหมดนั้น ตามวัตถุประสงค์ของการศึกษา

๓) นำเสนอผลการวิจัย

๔) สรุปผลการวิจัย อภิปรายผลการวิจัย และข้อเสนอแนะ

๑.๘ ประโยชน์ที่ได้รับ

๑.๘.๑ ทำให้ทราบปัญหาการดื่มสุราของชาวบ้านดอนแคน

๑.๘.๒ ทำให้ทราบผลกระทบการดื่มสุรา ของชาวบ้านดอนแคน ตำบลป่าสังข์ อำเภोजตุรพักตรพิมาน จังหวัดร้อยเอ็ด

๑.๘.๓.ทำให้ทราบแนวทางการแก้ปัญหาการดื่มสุราของบ้านดอนแคนตามหลักพุทธธรรมและนำผลที่ได้จากการศึกษาไปใช้เป็นข้อมูลทางวิชาการ